

آیه های
نیاز مندی
به خدا

﴿ يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ هُوَ الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ﴾

ای مردم شما به خداوند نیازمند هستید و خدا است که تنها بی نیاز ستوده است.

﴿ يَسْأَلُهُ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ ﴾

هر آنچه در آسمانها و زمین است، پیوسته از او درخواست می کند. او همواره دست اندرکار امری است.

آگاهی
سرچشمه
بندگی

انسانهای ناآگاه نسبت به نیاز دائمی انسان به خداوند بی توجه اند

انسانهای آگاه دائما سایه لطف و رحمت خدا را احساس میکنند و خود را نیازمند عنایات پیوسته او میدانند

هرچه معرفت انسان به خود و رابطه اش با خدا بیشتر شود

نیاز به او را بیشتر احساس

ناتوانی و بندگی خود را بیشتر ابراز

نور هستی

قرآن کریم در مورد رابطه میان خدا و جهان میفرماید

﴿ اللَّهُ نُورُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ... ﴾

خداوند نور هستی است یعنی تمام موجودات وجود خود را از او می گیرند، به سبب او پیدا و آشکار شده و با به عرصه هستی میگذارند و وجودشان به وجود او وابسته است

به همین جهت هر چیزی در این جهان بیانگر وجود خالق و آیه ای از آیات الهی محسوب می شود.

هر موجودی در حد خودش تجلی خداوند و نشانگر حکمت، قدرت رحمت و سایر صفات الهی است

آنان که به دقت و اندیشه در جهان هستی مینگرند، در هر چیزی خدا را مشاهده می کنند و علم و قدرت او را می بینند.

دلی کز معرفت نور و صفا دید / به هر چیزی که دید اول خدا دید

شعر بابا طاهر

صحرا بنگرم صحرا تو بینم به دریا بنگرم دریا تو بینم
به هر جا بنگرم کوه و در و دشت / نشان از قامت رعنا تو بینم

اینکه انسان بتواند با هر چیزی خدا را ببیند، معرفتی عمیق و والاست

نگاه نخست مشکل

هدفی قابل دسترس است به خصوص برای جوانان و نوجوانان که پاکی و صفای قلب دارند

قدم پیش گذاریم و با عزم و تصمیم قوی حرکت کنیم

خداوند نیز کمک خواهد کرد و لذت چنین معرفتی را به ما خواهد چشاند

ناتوانی در شناخت
ذات و چیستی خداوند

موضوعاتی که میخواهیم در مورد آنها شناخت پیدا کنیم دو دسته هستند

(۱) موضوعاتی که در محدوده شناخت ما قرار میگیرند مانند گیاهان، حیوانات، ستارگان و کهکشانها

ذهن ما توان و گنجایش فهم چیستی و ذات این ها را دارد، زیرا همه آنها اموری محدود هستند.

(۲) موضوعاتی که نامحدودند و ذهن ما گنجایش درک آنها را ندارد

زیرا لازمه هر چیزی احاطه و دسترسی به آن است به دلیل محدود بودن ذهن خود نمی توانیم ذات امور نامحدود را تصور کنیم و چگونگی وجودشان را دریابیم

خداوند حقیقتی نامحدود دارد

ذهن ما نمیتواند به حقیقت او احاطه پیدا کند و ذاتش را شناسایی نماید

با اینکه ما به وجود خداوند به عنوان آفریدگار جهان پی می بریم و صفات او را می شناسیم اما نمیتوانیم ذات و چیستی او را بشناسیم

حدیث پیامبر

﴿ تَفَكَّرُوا فِي كُلِّ شَيْءٍ وَلَا تَفَكَّرُوا فِي ذَاتِ اللَّهِ ﴾

در همه چیز تفکر کنید ولی در ذات خداوند تفکر نکنید.

سوالات درس اول

سوال ۱- چرا پدیده ها برای موجود شدن نیازمند به پدیدآورنده هستند؟ (خرداد خارج ۱۴۰۱)

جواب زیرا پدیده ها وجودشان از خودشان نیست.

سوال ۲- چرا رسیدن به معرفت عمیق درباره ی خداوند متعال، برای نوجوانان و جوانان آسان تر است؟ (دی ۱۴۰۰-شهریور انسانی ۹۸)

جواب زیرا جوانان و نوجوانان دارای پاکی و صفای قلب هستند.

سوال ۳- پدیده هایی که وجودشان از خودشان نیست، برای موجود شدن نیازمند به چه چیزی هستند؟ (شهریور انسانی ۱۴۰۰)

جواب نیازمند به پدیدآورنده ای هستند که خودش پدیده نباشد، بلکه وجودش از خودش باشد

سوال ۴- در آفرینش، یک موجود در چه صورتی در وجود خود نیازمند به دیگری نیست؟ (خرداد انسانی ۱۴۰۰- خرداد خارج ۱۴۰۰ – دی انسانی ۹۹)

جواب در صورتی که خودش ذاتا موجود باشد

سوال ۵- انسان و سایر موجودات در چه مراحل به خداوند متعال، نیاز دارند؟ (دی خارج انسانی ۹۹ – دی خارج ۹۹)

جواب در پیدایش و بقا

سوال ۶- در چه صورت، یک موجود برای به وجود آمدن به دیگری نیازمند است؟ (دی خارج ۹۹)

جواب پدیده ها که وجودشان از خودشان نیست، برای موجود شدن نیازمند به پدیدآورنده هستند.

سوال ۷- چرا پیامبر اسلام (ص) عاجزانه از خداوند می خواهد که او را به حال خود واگذار نکند؟ (خرداد ۹۹)

جواب هر چه معرفت انسان به خود و رابطه اش با خدا بیشتر شود، نیاز به او را بیشتر احساس و ناتوانی و بندگی خود را بیشتر ابراز می کند.

سوال ۸- تفاوت بنیادین میان رابطه معمار (بنا) با مسجد و رابطه خداوند با جهان در چیست؟ (دی خارج ۹۸)

جواب بنا نه اجزای ساختمان را پدید آورده و نه خواص آن اجزا را اما خداوند خالق سنگ، گچ و چوب و خواص آن ها و حتی خالق خود بنا است.

سوال ۹- ثمره ی درک نیازمندی به خدای بی نیاز چیست؟ (شهریور ۹۸)

جواب افزایش عبودیت و بندگی

سوال ۱۰- نیازمندی جهان به خدا در پیدایش را با دو مقدمه و یک نتیجه استدلال نمایید.

(خرداد ۱۴۰۱ – خرداد انسانی ۱۴۰۱- خرداد انسانی ۱۴۰۰- خرداد خارج ۹۹ – دی انسانی ۹۸ – خرداد ۹۸)

جواب مقدمه اول: اگر به خود و اشیای پیرامون خود نگاه کنیم در می یابیم که وجود و هستی ما از ما نیست و همه پدیده ایم.

مقدمه دوم: پدیده هایی که وجودشان از خودشان نباشد، برای موحود شدن نیازمند به پدیدآورنده هستند که خودش پدیده نباشد، بلکه وجودش از خودش باشد. نتیجه: ما و همه ی پدیده های جهان در پدید آمدن و هست شدن خود به آفریننده ای نیازمندیم که خودش پدیده نباشد و سرچشمه ی هستی باشد. این وجود برتر و متعالی «خدا» نامیده می شود.

سوال ۱۱- خداوند نور هستی است، یعنی چه؟ توضیح دهید. (شهریور ۱۴۰۰)

جواب یعنی تمام موجودات، «وجود» خود را از او می گیرند، به سبب او پیدا و آشکار شده و پا به عرصه ی هستی می گذارند و وجودشان به وجود او وابسته است.

سوال ۱۲- چرا انسان در شناخت ذات و چِستی خداوند ناتوان است؟ (دی ۹۹ – دی خارج ۹۹ – شهریور ۹۹ – دی ۹۸ – خرداد انسانی ۹۸)

جواب ما به دلیل محدود بودن ذهن خود نمی توانیم ذات امور نامحدود را تصور کنیم و چگونگی وجودشان را دریابیم. خداوند حقیقتی نامحدود دارد؛ در نتیجه ذهن ما نمی تواند به حقیقت او احاطه پیدا کند و ذاتش را شناسایی نماید.

خدای من! مرا این عزت بس که بنده تو باشم و این افتخار بس که تو پروردگار منی، خدای من! تو همان گونه ای که من دوست دارم پس مرا همان گونه قرار ده که تو دوست داری

خدای من! مرا این عزت بس که بنده تو باشم و این افتخار بس که تو پروردگار منی، خدای من! تو همان گونه ای که من دوست دارم پس مرا همان گونه قرار ده که تو دوست داری

توحید و برخی مراتب آن

توحید در ربوبیت

آیه

﴿قُلْ أَعْبُدُوا اللَّهَ أَعْبَدِي رَبَّيَا وَهُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ...﴾

بگو آیا جز خدا پروردگاری را بطلبم آیه در حالی که او پروردگار همه چیز است؟..

معنی رب

رب به معنای مالک و صاحب اختیاری است که تدبیر و پرورش مخلوق به دست اوست

هر کس که خالق و مالک و ولی چیزی باشد

میتواند آن را **تدبیر** کرده و پرورش دهد.

جهان را **اداره**

از آنجا که خداوند تنها خالق مالک و ولی جهان است تنها رب هستی نیز می باشد

آن را به سوی مقصدی که برایش معین فرموده هدایت

توحید در ربوبیت بدان معنا نیست که موجودات، به خصوص انسان، نقشی در پرورش و تدبیر سایر مخلوقات ندارند؛

بلکه بدین معناست که این باغبان و تدبیرش همه از آن خدا و تحت تدبیر او هستند

شرک و مراتب آن

شرک به معنای شریک قرار دادن برای خدا است

مشرك کیست

هر کس که معتقد باشد خداوند شریک دارد

(۱) شرک در خالقیت

اعتقاد به اینکه این جهان را چند خالق آفریده اند

چرا خداوند در آفرینش جهان شریکی ندارد؟

این تصور که چند خدا وجود دارد و هر کدام خالق بخشی از جهان اند، یا با همکاری یکدیگر این جهان را آفریده اند به معنای آن است که

هر کدام از آنها محدود و ناقص هستند و به تنهایی نمی توانند کل جهان را خلق کنند
هر یک از خدایان کمالاتی دارند که دیگری آن کمالات را ندارد وگرنه عین همدیگر می شوند و دیگر چند خدا نیستند

چنین خدایان ناقصی خود نیازمند هستند و هر یک از آنها به خالق کامل و بی نیازی احتیاج دارد که نیازش را برطرف نماید پس تصور چند خدایی صحیح نیست و خدای واحد آفریننده جهان است.

(۲) شرک در مالکیت

اعتقاد به اینکه علاوه بر خداوند و در کنار او، دیگران هم مالک بخشی از جهان هستند

کسی معتقد به **شرک در خالقیت** باشد معتقد به **شرک در مالکیت** نیز خواهد

(۳) شرک در ولایت

اعتقاد به اینکه علاوه بر خداوند و در کنار او، دیگرانی نیز هستند که سرپرستی جهان را بر عهده دارند و خودشان حق تصرف در جهان را دارا میباشند

(۴) شرک در ربوبیت

اعتقاد به اینکه علاوه بر خداوند و در کنار او دیگرانی نیز هستند که تدبیر امور موجودات را برعهده دارند

اگر کسی در کنار ربوبیت الهی، برای خود یا سایر مخلوقات حساب جداگانه باز کند و گمان کند که کسی میتواند مستقل از خداوند، امور را تدبیر کند گرفتار شرک شده است.

آیه مرتبط با توحید و شرک

قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ
بگو پروردگار آسمانها و زمین کیست؟
قُلْ اللَّهُ بگو خدا است،
قُلْ أَفَاتُخَذْتُمْ مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ
بگو آیا غیر از او سرپرستانی گرفته اید که
لَا يَمْلِكُونَ أَنْفُسِهِمْ نَفْعًا وَ لَا ضَرًّا
[حتی] اختیار سود و زیان خود ندارند؟
قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الْأَعْمَى وَ الْبَصِيرُ
بگو آیا نابینا و بینا برابر است؟
أَمْ هَلْ تَسْتَوِي الظُّلُمَاتُ وَ النُّورُ
یا تاریکیها و روشنایی برابرند؟
أَمْ جَعَلُوا لِلَّهِ شُرَكَاءَ
یا آنها شریک هایی برای خدا قرار داده اند
خَلَقُوا كَخَلْقِهِ فَتَشَابَهَ الْخَلْقُ عَلَيْهِمْ
که آن [شریکان هم] مثل خداوند آفرینشی داشته اند
و در نتیجه [این دو] آفرینش بر آنان مشتبّه شده است
و از این رو شریکان را نیز مستحق عبادت دیده اند؟!

قُلِ اللَّهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ
بگو خدا آفریننده هر چیزی است
وَ هُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ
و او یکتای مقتدر است.

خدای من! مرا این عزت بس که بنده تو باشم و این افتخار بس که تو پروردگار منی، خدای من! تو همان گونه ای که من دوست دارم پس مرا همان گونه قرار ده که تو دوست داری

طرح
چند
سوال

سایت امتحان نهایی
EmtehanNahaie.com

سوالات درس دوم

سوال ۱- عقیده به توانایی پیامبر (ص) و اولیای دین (ع) در برآوردن حاجات انسان، در چه صورتی شرک است؟

(دی انسانی ۱۴۰۰ - شهریور ۱۴۰۰ - خرداد خارج ۱۴۰۰ - دی ۹۹ - خرداد خارج ۹۹ - دی ۹۷)

جواب زمانی که این توانایی را از خود آن ها و مستقل از خدا بدانیم

سوال ۲- عقیده به توانایی پیامبر اکرم (ص) و اولیای دین (ع) در برآوردن حاجات انسان، در چه صورتی عین توحید می باشد؟

(شهریور انسانی ۱۴۰۰ - شهریور خارج ۱۴۰۰ - خرداد انسانی ۹۹)

جواب اگر این توانایی را صرفا از خدا و انجام آن را با درخواست اولیا از خدا و به اذن خدا بدانیم، عین توحید است.

سوال ۳- هر کسی مالک چیزی باشد، حق تصرف و تغییر در آن چیز را دارد، به کدام مرتبه ی توحید اشاره دارد؟ (خرداد انسانی ۱۴۰۰ - خرداد انسانی ۱۴۰۰)

جواب توحید در ولایت

سوال ۴- کدام اعتقاد دینی مانند روحی در پیکره ی احکام دین حضور دارد و به آن معنا می بخشد؟ (شهریور ۹۹)

جواب توحید

سوال ۵- اگر معتقد باشیم در کنار خداوند، دیگران نیز حق تصرف در جهان را دارند، به چه شرکی گرفتار شده ایم؟ (خرداد انسانی ۹۸)

جواب شرک در ولایت

سوال ۶- عقیده به توانایی پیامبر (ص) و اولیای دین (ع) در برآوردن حاجات انسان چه زمانی موجب شرک و چه زمانی عین توحید است؟

(دی ۱۴۰۰ - دی انسانی ۹۹ - خرداد ۹۹ - دی خارج ۹۸ - خرداد ۹۸ - دی انسانی ۹۷)

جواب عقیده به توانایی پیامبر اکرم (ص) و اولیای دین (ع) در برآوردن حاجات انسان (مانند شفا دادن) وقتی موجب شرک است که این توانایی را از خود آن ها و مستقل از خدا بدانیم اما اگر این توانایی را صرفا از خدا و انجام آن را با درخواست اولیا از خداوند و به اذن خدا بدانیم، عین توحید است و از این جهت مانند اثر شفا بخشی داروست که خداوند به آن بخشیده است.

سوال ۷- آیا درخواست از اولیای الهی (ع) در برآوردن حاجات انسان با توحید منافات دارد؟ توضیح دهید. (خرداد ۱۴۰۰ - دی خارج ۹۹)

جواب خیر، عقیده به توانایی پیامبر اکرم (ص) و اولیای دین (ع) در برآوردن حاجات انسان وقتی موجب شرک است که این توانایی را از خود آن ها و مستقل از خدا بدانیم اما اگر این توانایی را صرفا از خدا و انجام آن را با درخواست اولیا از خداوند و به اذن خدا بدانیم، عین توحید است.

سوال ۸- چرا خداوند در کار آفرینش شریک و همتایی ندارد؟ (خرداد خارج ۱۴۰۰ - خرداد خارج ۹۸)

جواب این تصور که چند خدا وجود دارد و هر کدام خالق بخشی از جهان اند، یا با همکاری یکدیگر این جهان را آفریده اند به معنای آن است که هر کدام از آنها محدود و ناقص هستند و به تنهایی نمی توانند کل جهان را خلق کنند. هم چنین به معنای آن است که هر یک از خدایان کمالاتی دارند که دیگری آن کمالات را ندارد وگرنه عین همدیگر می شوند و دیگر چند خدا نیستند. چنین خدایان ناقصی، خود، نیازمند هستند و هر یک از آن ها به خالق کامل و بی نیازی احتیاج دارد که نیازش را برطرف نماید. پس تصور چند خدایی صحیح نیست و خدای واحد آفریننده ی جهان است.

سوال ۹- آیا توحید در ربوبیت بدان معنا است که انسان قدرت تدبیر ندارد؟ (دی خارج ۹۹ - شهریور خارج ۹۹)

جواب توحید در ربوبیت بدان معنا نیست که موجودات، به خصوص انسان، نقشی در پرورش و تدبیر سایر مخلوقات ندارند. باغبانی که زحمت می کشد و به پرورش درختان اقدام می کند، رشد این درختان نتیجه ی تدبیر اوست. بلکه، توحید در ربوبیت بدان معناست که این باغبان و تدبیرش همه از آن خدا و تحت تدبیر او هستند.

سوال ۱۰- توحید در ربوبیت را تعریف کنید. (شهریور انسانی ۹۸)

جواب رب به معنای مالک و صاحب اختیاری است که تدبیر و پرورش مخلوق به دست اوست. هر کس که خالق و مالک و ولی چیزی باشد، می تواند آن را تدبیر کرده و پرورش دهد. از آنجا که خدا تنها خالق، مالک و ولی جهان است، تنها رب هستی هم است. او جهان را اداره می کند و آن را به سوی مقصدی که برایش معین فرموده، هدایت می نماید و به پیش می برد.

سبک های
زندگی
مختلف

امروزه در بازار سبک زندگی،
سبکهای گوناگونی از زیستن تبلیغ میشود

ما باید از میان آنها **بهترین** را انتخاب کنیم

انتخاب هر یک از این **سبکها مسیر زندگی** ما را
تغییر می دهد و **سرنوشت دنیا و آخرت** ما را رقم میزند

باید این انتخاب مهم بر اساس **فکر و به دور از احساسات** باشد و دلیلی محکم و عقل پسند از آن حمایت کند

هر سبکی از زندگی ریشه در **اندیشه های خاصی** داشته
و از **جهان بینی ویژه ای** سرچشمه می گیرد

شناخت آن ریشه ها کمک فراوانی به تصمیم گیری درست ما خواهد کرد

زندگی توحیدی نیز شیوه ای از زندگی است که ریشه در **جهان بینی توحیدی** دارد

بر آستان جانان گر سر توان نهادن گلبانگ سربلندی بر آسمان توان زد

انسانی که خداوند را به عنوان **تنها خالق جهان**
پذیرفته و **ایمان** دارد که او پروردگار هستی است

سایت امتحان نهایی
EmtahanNahaie.com